

7^e zondag, jr. A, Xaveriuskerk, Lev. 19, 1-2. 17-18; Ps. 103, 1-4. 8. 10. 12-13; 1 Kor. 3, 16-23; Mat. 5, 38-48 - Ward Biemans SJ

Broeders en zusters, in de lezingen van vandaag zit een bepaalde ontwikkeling, een geleidelijke groei in geloof, hoop en liefde die wij allemaal kunnen doormaken. In de eerste lezing, waarin God spreekt tot Mozes, ligt het accent op voorschriften voor de eigen gemeenschap: wees niet haatdragend tegen uw broeder of zuster; neemt geen wraak op een volksgenoot. Bemint uw naaste als uzelf. Het gaat dus om de eenheid in eigen huis als de basis voor de vrede en de stabiliteit van de hele gemeenschap.

Dat is mooi, zo zou u kunnen zeggen. Inderdaad, maar het Evangelie gaat nog een flinke stap verder. Daar heeft Jezus het over hoe wij ons kunnen verhouden tot mensen die ons niet gunstig gezind zijn. Mensen die ons onrecht aandoen, die ons voor het gerecht willen dagen, die ons dingen willen opdragen die we moeten doen. Mensen die ons op de rechterwang kunnen slaan, om met Jezus' woorden te spreken.

De oproep uit het Oude Testament, 'oog om oog, tand om tand' was in feite bedoeld om een reactie op agressie van een tegenstander niet uit de hand te laten lopen. Het was een oproep om beheerst te reageren. Maar het bleef kwaad met kwaad vergelden. Jezus houdt ons vandaag voor dat we zelfs onze vijanden moeten beminnen. Het beminnen van je vijanden kan bijvoorbeeld inhouden dat we met ze in gesprek gaan en ze te wijzen op bepaalde rechten. In het klein kan dat bijvoorbeeld gaan wanneer een buurman of buurvrouw overlast veroorzaakt door harde muziek. Je kunt kwaad worden, maar dat leidt meestal niet tot een oplossing. Je kunt ook proberen tot afspraken te komen over het tijdstip waarop de rust kan wederkeren.

Ook wanneer partijen het echt met elkaar oneens zijn, is dialoog meestal beter dan confrontatie. Bijvoorbeeld als het gaat om de vraag welke waarden wij mee willen geven aan onze kinderen op school. Wanneer we zien dat er geld uit het buitenland naar scholen toegaat om daarmee invloed op het onderwijs op die scholen te verwerven, dan is een stevig gesprek met zulke scholen hoog nodig. Aan de andere kant zal geweld eerder leiden tot verharding van de standpunten dan tot een verbetering van het onderwijs op die scholen.

In de wereld worden voortdurend pogingen gedaan om in gesprek te blijven en zich te verzoenen met bepaalde vijanden. In Europa is dat goed zichtbaar, als je bedenkt dat 80 jaar geleden op ons continent een bloedige oorlog werd uitgevochten. In die dagen was zelfverdediging noodzakelijk. Inmiddels zitten partijen die elkaars vijanden waren nu al jaren weer samen om de tafel. Dit wil niet zeggen dat ze het altijd met elkaar eens zijn, maar wel dat vrede en veiligheid bevorderd kunnen worden.

In de Evangelielezing van vandaag roept Jezus ons bovendien op om te bidden voor degenen die ons vervolgen. Hierbij kan het ons helpen door te kijken naar wat God zelf doet: Hij laat de zon opgaan over slechten en goeden en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

De lezing van vandaag wordt afgesloten met de oproep van Jezus aan ons gericht, om volmaakt te zijn, zoals onze Vader in de hemel volmaakt is. In de eerste lezing staat het ook al, met andere woorden: 'wees heilig, want Ik, de Heer uw God, ben heilig.' En de apostel Paulus geeft door middel van een retorische vraag aan, hoe wij dit kunnen volbrengen: 'Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt en dat de Geest van God in u woont?'

In zijn brief 'Verheugt u en juicht' (n. 14) maakt paus Franciscus ons duidelijk dat heiligheid niet alleen een streven is van bisschoppen, priesters of religieuzen. 'We zijn allen geroepen', zo stelt hij, 'om heilig te zijn door in liefde te leven en ieder in de bezigheden van iedere dag, waar hij zich bevindt, een eigen getuigenis af te leggen. Ben je gehuwd? Wees dan heilig door lief te hebben en te zorgen voor je echtgenoot of echtgenote, zoals Christus met de Kerk heeft gedaan. Heb je werk? Wees dan heilig door op een eerlijke en bekwame wijze je werk te verrichten ten dienste van je broeders en je zusters. Ben je ouder of oma of opa? Wees dan heilig door de kinderen geduldig te leren Jezus te volgen. Heb je gezag? Wees dan heilig door te strijden ten gunste van het algemeen welzijn en af te zien van je persoonlijke belangen.'

De Geest van God, de heilige Geest, de Helper, die maakt dat wij Gods gebod van de liefde kunnen volbrengen en de oproep tot heiligheid kunnen beantwoorden. Heiligheid is niet alleen een ideaal, het is ook mogelijk, anders had Jezus ons dit niet voorgehouden. De komende Veertigdagentijd is een geschikte periode om ons te bezinnen op de vraag wat heiligheid voor ons persoonlijk betekent. Laten we bidden, dat ook wij met de hulp van Gods Geest ertoe in staat zijn, dit streven iedere dag wat meer waar te maken. Amen.

Voorbeden

Pr.: Broeders en zusters, Christus roept ons op om ons niet af te wenden van de noodlijdenden. Bidden we dan voor de intenties van Kerk en wereld.

L.: Voor de Kerk en alle gedoopten: dat zij steeds leven vanuit de Geest van God die in hen woont. Laat ons bidden:

A.: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.

L.: Voor de vijanden van Christus en zijn Kerk: dat zij de liefde mogen ervaren van de leerlingen van de Heer en van God die de zon laat opgaan over slechten en goeden. Laat ons bidden:

A.: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.

L.: Voor degenen die onrecht ondervinden of worden vervolgd: dat God hen helpt en dat zij voor hun vijanden bidden en in staat mogen zijn hen te beminnen. Laat ons bidden:

A.: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.

L.: Voor onszelf: dat wij standvastig streven naar heiligheid en volmaaktheid om te zijn zoals onze Vader in de hemel. Laat ons bidden:

A.: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.

L.: Voor de intenties van onze gemeenschap:

...

en een moment in stilte voor wat ons persoonlijk ter harte gaat:

...

Laat ons bidden:

A.: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.

Pr.: Barmhartige Vader, U hebt ons geroepen om uw kinderen te zijn. U schenkt uw gaven aan alle mensen. Sterk ons om barmhartig te zijn tegenover al wie ons bemint of haat en laat ons groeien tot volmaaktheid. Door Christus onze Heer.

A.: Amen.